

Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Ба шумораи нахустини подкасти лоиҳаи GEFF Тоҷикистон, ки ҳар ду ҳафта нашр мешавад, хуш омадед! Ман Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон ҳастам. Подкастҳои лоиҳаи GEFF Тоҷикистон ба рушди занҷираҳои арзиши иловашуда дар соҳаи кишоварзӣ ва агробизнес баҳсида шудаанд, ки сӯҳбатҳо ва муҳокимаҳоро бо коршиносони маҳаллӣ, агрономҳо ва муҳандисони маҳаллӣ дар бар мегиранд. Подкастҳо ба мавзӯҳои мухталиф баҳсида шудаанд, ки технологияҳои инноватсионии гуногун, чораҳои сарфакоронаи захираҳои дар минтақаҳои мушаххас ва бахшҳои тиҷорат, инчунин ҷанбаҳои мушкилоти иқлимро муаррифӣ мекунанд. Ҳамчунин шумо метавонед дар бораи таҷрибаҳои муваффақи воқеии мизочони лоиҳаи GEFF Тоҷикистон аз манотиқи мухталифи кишвар, ки дастгирии молиявии GEFF гирифтаанд, гӯш намоед.

Барномаи Маблағгузори Иқтисоди Сабзи Тоҷикистон лоиҳаи Бонки Аврупои Таҷдид ва Рушд буда, дар ҳамкорӣ бо Иттиҳоди Аврупо, Хазинаи Иқлими Сабз ва Ҷумҳурии Корея амалӣ менамояд.

“Сармоягузориҳои сабз” тиҷоратро тавассути кам кардани таъсири он ба муҳити зист боз ҳам самараноктар мегардонанд. Якҷоя бо донорҳо ва шарикони молиявӣ, лоиҳаи GEFF Тоҷикистон ба баҳши хусусӣ, баҳри дастгирии гузариш ба иқтисоди сабз, кӯмак мерасонад.

Имрӯз мо дар бораи техникаи каммасрафи кишоварзӣ ва унсурҳои муҳими модернизатсияи кишоварзӣ сӯҳбат хоҳем кард. Мутахассиси мо оид ба техникаи кишоварзӣ Парвин Ҷабборов дар бораи мушкилоте, ки деҳқонони маҳаллӣ дучор мешаванд, роҳҳои ҳаллашон, ки рақобатпазирии занҷираҳои арзиши иловашуда дар соҳаи кишоварзӣ ва устуворӣ ба тағирёбии иқлимро дар Тоҷикистон афзоиш медиҳанд, гуфта медиҳад.

Парвин, метавонед ба мо нақл кунед, ки чӣ гуна механикони хоҷагиҳо ҳосилнокии маҳсулоти кишоварзиро афзоиш медиҳад?

Парвин Ҷабборов, Мутахассис оид ба техникаи кишоварзии лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Ташаккур, аввалан, механикони муносиби кишоварзӣ омили асосии баланд бардоштани маҳсулнокиву рақобатпазирӣ дар соҳаи кишоварзӣ ва комплекси агросаноатӣ мебошад. Ин ба мо имкон медиҳад, ки аз хоҷагии истеъмолати шахсӣ ба хоҷагии тиҷоратие, ки даромади нисбатан зиёд меорад, гузарем. Намудҳои дуруст интихобшудаи техника ва агрегатҳо метавонанд кам шудани сарбории кишоварзонро дар баробари нигоҳ доштани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, таъмин кунанд.

Инчунин баъзе аз манфиатҳои деҳқононро номбар кардан зарур аст, ба монанди баланд бардоштани ҳосилнокӣ ва маҳсулнокии як коргар, афзоиш додани ҳосили зироат тавассути механикони хоҷагиҳои деҳқонӣ, даромади иловагӣ аз хизматрасонӣ ба дигар хоҷагидорон ва афзоиши умумии истеҳсолот ва даромаднокии деҳқон. Бисёре аз деҳқонон дар механикони хоҷагии қишлоқ бо мушкилот рӯбарӯ шуданд, зеро ин омили асосии баланд бардоштани ҳосил мебошад.

Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Ин хеле ҷолиб аст ва оё ягон мушкилот ё душвориҳои умумие, ки деҳқонони мо дучор мешаванд, вучуд доранд?

Парвин Ҷабборов, Мутахассис оид ба техникаи кишоварзии лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Ҳа аллбата. Ман метавонам чанде аз онҳоро номбар кунам. Арзиши баланди хизматрасонии хоҷагӣ, масалан, нархи шудгор кардани замин тақрибан 500 сомонӣ барои як гектар, кишт 350 сомонӣ дар

як гектар, шинондан 200 сомонӣ дар як гектар, коркарди байниқаторӣ 150 сомонӣ барои як гектар ва ғайра. Аз сабаби набудани тракторҳо дар минтақаҳо, деҳқонон баъзан ба мӯҳлати мусоиди агротехникии корҳои саҳроӣ расида наметавонанд (тайёр кардани хок, коштани тухмиҳо, коркарди зироатҳо оид ба мубориза бо ҳашароти зараррасону касалиҳо, ҷамъовариҳои ҳосил ва ғайра), ин ба кам шудани миқдор ва сифати зироат оварда мерасонад.

Ғайр аз он, таҳассуси ронандагони тракторҳо, ки барои коркарди замин, кишт ва ҳосилгундорӣ киро карда шудаанд, на ҳамеша барои кори пурсамари саҳроӣ бо тракторҳо кифоя мебошанд.

Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Ташаккур барои мубодилаи иттилоот дар бораи хароҷотҳо вобаста ба чорабиниҳои гуногун. Ин ба шунавандагони мо кӯмак мекунад, ки оқибатҳои молиявии қарорҳои худро дарк кунанд. Тавре ки мо медонем, техникаи кӯҳнаи кишоварзӣ сӯзишвориҳои зиёд сарф мекунад ва ба муҳити атроф таъсири манфӣ дорад, оё шумо дар ин бора андешаҳои худро иброз карда метавонед?

Парвин Ҷабборов, Мутахассис оид ба техникаи кишоварзӣ лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Бале, тавсия дода мешавад, ки технологияҳои инноватсионӣ ва сабз ба таври мунтазам ба занҷираҳои арзиши иловашуда дар соҳаи кишоварзӣ бо мақсади баланд бардоштани самаранокии кишти зироатҳо ворид карда шаванд. Ба ин, тавассути хариди тракторҳои муосир бо сарфи ками сӯзишворӣ ва коҳиш додани партоби газҳои гулхонаӣ муваффақ шудан мумкин аст. Инчунин истифодаи насосҳои каммасраф, агрегатҳои замонавии сардхона, панелҳои офтобӣ, гармхонаҳо тавсия дода мешавад, ки таъсири экологиро кам ва устувориро ба тағирёбии иқлим афзоиш медиҳанд.

Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Парвин, ба ман бигӯед, ки усулҳои баҳодихии самарабахшии тракторҳои мушаххас кадоманд. Ман чӣ гуна метавонам бифаҳмам, ки трактор самаранок аст ё не?

Парвин Ҷабборов, Мутахассис оид ба техникаи кишоварзӣ лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Ҳа аллбата. Дар илмҳои муосири техникӣ усулҳои баҳодихии энергетика, сарфи энергия ва пешгӯии самаранокии агрегатҳои сайёри кишоварзӣ, аз ҷумла тракторҳо аллақай таҳия ва асоснок карда шудаанд.

Усули аз ҳама босамар ва соддатарин барои муайян кардани самаранокӣ, ин усули таҳлили муқоисавӣ буда, аз рӯи 3 нишондиҳандаи асосӣ муайян карда мешавад:

- ✓ Омили аввал ва муҳимтарин ин нишондиҳандаҳои агротехникӣ мебошад - нишондиҳандаҳои сифати корҳои саҳроӣ дар муқоиса бо як трактори ба он монанд, яъне хусусиятҳои кашандагии трактор, маҳсулнокии, сифати коркарди хок ва ғайра;
- ✓ Дуюм нишондиҳандаи сӯзишворию-иқтисодӣ - муайян кардани сарфи сӯзишвориҳои дизелӣ нисбат ба воҳиди майдон барои намудҳои гуногуни корҳои саҳроӣ (шудгор кардани замин, кашидани ҷӯякҳои обёрӣ, коркарди хок ва ғайра);
- ✓ Нишондиҳандаи сеюм ин нишондиҳандаи экологӣ мебошад - дар ин ҷо сухан дар бораи сатҳи партовҳои ихроҷ ба атмосфера меравад. Моделҳои нави тракторҳои дар солҳои охир истеҳсолшуда бо муҳаррикҳои дизелии муосир ба талаботи стандартҳои байналмилалӣ экологӣ бо номи Euro ва Tier мувофиқанд. Фарқи асосии онҳо аз ҳамтоёни кӯҳна ин паст будани меъёри партовҳои гази зараровар ба атмосфера мебошад.

Ҳамин тариқ, бо истифода аз усули таҳлили муқоисавӣ шумо метавонед самаранокӣ ва бартарии тракторатонро бо муқоисаи он бо аналоги мавҷуда зуд муайян кунед.

Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Маслиҳатҳои хеле муфид барои деҳқононе, ки мехоҳанд трактор харидорӣ намоянд, ташаккур. Ва агар шумо метавонед, марҳамат, якчанд тавсияҳо масалан оид ба зироатҳои техникӣ пешниҳод кунед?

Парвин Ҷабборов, Мутахассис оид ба техникаи кишоварзии лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Агар деҳқон зироатҳои техникӣ, аз қабилӣ пахта, чуворимакка, лубиё парвариш намояд, дар ин ҳолат он тракторе, ки метавонад тамоми қорҳои саҳроиро оид ба парваришу нигоҳубини ҳамин зироатҳо иҷро кунад, самарабахш ба ҳисоб меравад. Ман ба деҳқонон тавсия медиҳам, ки трактори сечархоро интихоб намояд, ки барои қор дар байни қатори зироатҳо пешбинӣ шудааст, ки фосилаи байни қаторҳо 60-70 сантиметр аст.

Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Парвин, оид ба моделҳои трактор кӣ маслиҳат дода метавонад? Ин маълумотро аз кучо осон пайдо кардан мумкин аст?

Парвин Ҷабборов, Мутахассис оид ба техникаи кишоварзии лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Дар мавриди интихоби модели тракторҳо шумо ҳамеша метавонед бо таъминкунандагони тракторҳо, ки дар саросари кишвар фаълон қор мекунад, тамос гиред. Масалан, дар Тоҷикистон бисёр ширкатҳо бо ворид ва бандубасти тракторҳо ва минитракторҳо машғуланд, ба монанди Корхонаи воҳиди давлатии "Тоҷикагролизинг", ҶСШП "Агротехсервис", ҶСК Мадади Турсунзода, ҶДММ "Агралис Тоҷикистон", ҶС "Узагротехсаноатхолдинг", Кооперативи Сароб, ҶДММ «Мадад-Агро» ва дигарон.

Ин ширкатҳо марказҳои машваратӣ, толорҳои намоишӣ, нуқтаҳои хидматрасонӣ, анборҳои қисмҳои эҳтиётӣ доранд ва ҳамеша марказҳои тамоси ширкатҳои мазкур фаъланд.

Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Ғайр аз он, деҳқонон метавонанд бо таъминкунандагони ин маҳсулот тавассути раёсатҳои кишоварзии шаҳру ноҳияҳо дар тамос шаванд. Бояд қайд кард, ки қоршиносони лоиҳаи GEFF дар якҷоягӣ бо муассасаҳои молиявии маҳаллӣ инчунин дар доираи лоиҳа семинарҳои технологӣ баргузор намуда, бо аъзоёни ҷамоатҳо мулоқот карданд ва ба деҳқонон барои интихоби таъминкунандагони бозтимод ёри расониданд, ки хизматрасонии баъди фурӯшро низ пешкаш менамоянд ва метавонанд муштариёро бо қисмҳои эҳтиётӣ зарурӣ бо нархҳои арзон таъмин кунанд.

Парвин Ҷабборов, Специалист по сельхозтехнике проекта GEFF Таджикистан:

Инчунин мехоҳам қайд намоям, ки деҳқонон мунтазам барои маслиҳат оид ба интихоби дурусти техникаи кишоварзӣ, арзиши он, хариди қисмҳои эҳтиётӣ асли ва дигар масъалаҳо ба мо муроҷиат мекунад. Баъзеи онҳо инчунин изҳори хоҳиши идомаи ҳамкорӣ бо GEFF карданд ва мехоҳанд муштариёни доимии лоиҳа барои хариди технологияҳои гуногун гарданд. Ва агар касе оид ба эҳтиётҳои таҳлили ягон лоиҳаи мушаххас дошта бошад ё ба тавсияҳои марбут ба технологияҳои каммасраф ниёз дошта бошад, мо ҳамеша омодаем, ки ба онҳо кӯмак расонем.

Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Дар партави ҷорӣ Ковид-19 деҳқон аз хона чӣ қор карда метавонад? Ягон пешниҳодҳо ҳаст?

Парвин Ҷабборов, Мутахассис оид ба техникаи кишоварзии лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Деҳқон бевосита ба парвариши зироатҳо машғул аст. Деҳқон наметавонад дар ҳона нишинад, зеро ӯ одами саҳрост, тақдирӣ амнияти озуқаворӣ ҳар як кишвар аз ӯ вобаста аст. Азбаски мавсими ҷамъоварӣ ғалладона дар Тоҷикистон сар шудааст, дар тамоми минтақаҳои кишвар, аҳолии деҳот ба ҷамъоварӣ ғалладона машғуланд ва деҳқононе, ки зироатҳои пешинро ҷамъоварӣ намуданд, кишти дубораро оғоз менамоянд, то ин ки дар як сол ду ё се ҳосил ба даст оранд. Аз ин рӯ, мо танҳо тавсия медиҳем, ки ҳангоми иҷрои корҳои меъёрҳои бехатарӣ санитариро риоя карда шаванд.

Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Ташаккури зиёд. Ва ҳоло ман мехоҳам бо ҳамкасби худ дар бораи таҷрибаи муваффақи зане, ки ба трактори муосир маблағгузори карда, ҳосилнокиро афзоиш додааст, сӯҳбат намоям. Ин таҷрибаи воқеӣ ва таъсирбахш аст. Деҳқонзан Шамсихол Султонова аз деҳаи Айвоч мебошад, ки дар ҷануби Тоҷикистон воқеъ аст. Тавре ки ман медонам, айна замон Шамсихол Султонова 20 нафар коргарони доими роҳбарӣ мекунад, ки зиёда аз 50% онҳоро занон ташкил медиҳанд. Ҷ 15 га замин дорад ва ба ғайр аз ин 20 га заминро барои парвариши пахта ва дигар зироатҳо ба иҷора гирифтааст. Замира, оё шумо метавонед дар бораи ин таҷриба ба мо маълумоти бештар диҳед?

Замира Хомидова, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Салом, албатта. Дуруст қайд кардед, аммо пеш аз механиконидаҳои хоҷагӣ бо трактори шахсӣ, Шамсихол Султонова хизматрасониҳои техника ва таҷҳизотҳои кишоварзиро ба иҷора мегирифт, ки аксаран безътимоданд. Ҳамин тариқ, барои бартараф намудани ин мушкилоти худ, Шамсихол Султонова барои гирифтани қарз бо лоиҳаи GEFF ба яке аз бонкҳои шарикӣ Бонки Аврупои Таҷдид ва Рушд муроҷиат карда, ба трактори нави каммасрафи тамғаи MTZ 80X сармоягузори кард. Самаранокии қорӣ чунин тракторҳо то ба 20% сарфа намудани сӯзишворӣ оварда мерасонад. Трактор барои шудгор, тайёр кардани замин, кишт, дорупошӣ ва нармқунии байни қаторҳо истифода бурда мешавад. Он инчунин талаботро ба меҳнати дастӣ кам карда, ба сарфаи назарраси захираҳо ва қоғоз додани партовҳои зараровар ба атмосфера имконият медиҳад.

Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Инчунин, Шамсихол Султонова гранти сармоягузори Иттиҳоди Аврупо дар ҳаҷми 30% ба даст овард, ки маблағгузори барои деҳқонон дастрас менамояд.

Замира Хомидова, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Қайд кардан муҳим аст, ки айна замон ӯ ба нақша гирифтааст, ки бештар занҳоро ба қор ҷалб намояд, то онҳо бо қор қорӣ таъмин шаванд ва ин ба зиёд шудани даромади занон дар деҳот мусоидат менамояд. Ин як нишондоди хуб аст, ки ҷи гуна лоиҳаи GEFF Тоҷикистон ба баҳрабардорони зан, ки қарорҳои технологиро қабул кардаанд ва рақобатпазирии худро баланд бардоштаанд, таъсири мусбӣ расонд. Инчунин, илова кардан мехоҳам, ки лоиҳаи GEFF Тоҷикистон фаъолиятҳои марбут ба гендерро, ки ба фароҳам овардани имкониятҳои баробари занон ва мардон дар дастрасӣ ба маблағгузори барои технологияҳои сабз равона шудаанд, дастгирӣ мекунад.

Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Бале, лоиҳаи GEFF Тоҷикистон технологияҳои каммасрафро маблағгузори мекунад, ки хароҷотро кам ва рақобатпазирӣ баланд мебардоранд. Инчунин, лоиҳа маслиҳатҳои техникӣ медиҳад, дар интиҳоби технологияҳо ва санҷиши экологӣ (Green Performance) кӯмак мерасонад. Сармоягузориҳои мувофиқ, аз сарфаи энергия, энергияи барқароршаванда, самаранокии истифодаи обу дигар захираҳо ва технологияҳои мутобиксозии таъғйирёбии иқлим ба монанди техникаи кишоварзӣ, системаҳои обёрии қатрагӣ, гармхонаҳо, боғҳои интенсивӣ, сардхонаҳо ва таҷҳизоти қорқарди маҳсулоти ҳӯрокворӣ иборатанд.

Азиз Гафоров, Мутахассис оид ба маркетинги лоиҳаи GEFF Тоҷикистон:

Ташаккур Замира, ин воқеан таҷрибаи ҷолиб ва илҳомбахш аст. Маблағгузорию технологияҳои сабз ва чораҳои устувори энергетикӣ рӯз аз рӯз муҳимтар шуда истодааст ва мо бояд нуқтаи назари гуногунро бифаҳмем.

Хотиррасон мекунам, ки Барномаи Маблағгузорию Иқтисоди Сабзи Тоҷикистон моҳи ноябри соли 2019 расман оғоз ёфт ва лоиҳаи Бонки Аврупои Таҷдид ва Рушд буда, дар ҳамкорӣ бо Иттиҳоди Аврупо, Хазинаи Иқлими Сабз ва **Ҷумҳурии Корея** амалӣ шуда истодааст. Лоиҳаи мазкур тавассути Шарикони молиявии маҳаллӣ, гузариш ба иқтисоди сабзро бо сармоягузорию 25 миллион доллари ИМА, ки барои истифодаи самаранокии энергия ва дигар захираҳо пешбинӣ шудааст, фаъолият менамояд.

Аз рӯзи фаъол гаштани хатти қарзӣ бо шарикони аввалини GEEF, тақрибан 1 миллион доллар барои 200 баҳрабарандагон ҷудо карда шудааст. Лоиҳаи GEEF Тоҷикистон технологияҳои инноватсионии сабзро дастгирӣ мекунад. Барои маълумоти иловагӣ, лутфан ба сомонаи www.ebrdgeff.com/tajikistan назар намоед ё моро дар Фейсбук пайдо кунед.

Ин буд аввалин силсилаи подкастҳои лоиҳаи GEEF Тоҷикистон, ки дар ду ҳафта як маротиба омода мешавад. Ба шунавандагон барои тавачҷӯхатон ташаккур ва аз подкасти оянда, ки ба “Технологияи гармхонавӣ” бахшида шудааст, пайгирӣ намоед.

Ниҳоят, мехоҳем нисбати худ ва наздикон ғамхорӣ зоҳир карда, қоидаҳои масофаи иҷтимоӣ ва гигиенаи шахсино риоя намоед.

Хайр, то барномаи оянда. Хонаобод бошед!